

"El tripartit pensa que la nova Catalunya multicultural s'ha de construir deformant la pròpia història"

Francesc Xavier Hernández Cardona [web] (Barceloneta 1954). Doctor en Història i Catedràtic de Didàctica de les Ciències Socials a la Universitat de Barcelona. Codirector del Taller de Projectes de Patrimoni i Museologia de la Universitat de Barcelona. Ha investigat en didàctica de la història i ha publicat nombrosos treballs en aquest camp. Codirector de la revista "IBER. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia". Va ser director del projecte històric

i museogràfic del Museu d'Història de Catalunya i ha impulsat nombrosos projectes de museïtzació. És autor de treballs sobre la història militar de Catalunya i sobre la guerra de Successió. Va ser Director General de Recerca en el Departament d'Universitats Recerca i Societat de la Informació en el primer govern del president Maragall i durant els primers mesos del govern del president Montilla, quan va dimitir del càrrec per discrepàncies estratègiques.

Quina és la situació actual de la recerca a Catalunya?

En temps del conseller Mas-Colell i del conseller Solà va haver-hi una política nacional de recerca clara. Amb l'arribada del govern Montilla el retall de pressupost imposat a la recerca pel conseller Castells sumat a la mediocre gestió del conseller Huguet han frenat les esperances de despegament. En la societat postindustrial la recerca és el nervi, el motor d'un país, ara aquest govern de rústecs indocumentats han deixat el motor sense benzina.

Quina és la mancança principal en termes de recerca i investigació?

Sense cap mena de dubte, la manca de política científica. Algú sap quins són els objectius del Govern? Algú sap què volen? Són polítics especialitzats en la cultura del no decidir. Sense una política de recerca de país, els esforços individuals o dels grups queden desaprofitats.

En termes de recerca, quines són les màximes prioritats que hauria de tenir la Generalitat de Catalunya perquè el país fos competent en aquest àmbit?

D'entrada tenir un model clar que sumés els esforços de les universitats amb el dels instituts de recerca participats pel govern català. No hagués costat res replicar el model alemany del Max Planck, a partir d'una Agència Nacional de Recerca que funcionés a

partir d'una estructura de fundacions. Això és el que preteníem en el període Solà. Aquests inútils, però, ni tan sols han estat capaços de muntar una agència... ni tampoc han pogut tirar endavant el Pacte Nacional per la Recerca que, pel que sembla, si algun dia es formalitza, serà poca cosa més que literatura. Un altre tema urgent que ja s'hauria d'haver fet passa per integrar la recerca catalana directament en l'espai francès de recerca per tal de trencar l'exclusiva congruència amb el sistema espanyol. Res ens impedeix fer-ho.

Com van justificar els responsables de la Generalitat de Catalunya la rebaixa del pressupost concedit a la política científica i al desenvolupament de nous centres d'investigació?

És una pregunta que vostès haurien de fer als responsables actuals... jo crec que no han justificat res de manera coherent. La nostra classe política és un subproducte del fracàs escolar. Quina sensibilitat pot tenir un govern d'ignorants? De la misèria intel·lectual que ens governa són contats els que han acabat el batxillerat. Simplement no entenen el què passa en el món d'avui, ni el paper de la recerca en la societat del coneixement.

Com valora la iniciativa de fer el Museu Catalonia? Quin és el futur dels museus com el Museu d'Arqueologia, el d'Història o el d'Etnologia amb aquesta nova proposta de museu?

És una bestiesa. El tripartit pensa que la nova Catalunya multicultural s'ha de construir en base a la renúncia, l'ocultació o la deformació de la pròpia història. La represa nacional catalana de finals del XIX i principis del XX es va fer fonamentada en la història. La Catalunya del XXI es vol construir en base a una ocultació vergonyant de la història i la renúncia a una cultura pròpia.

Francesc Xavier Hernández

Doctor en Història i Catedràtic de Didàctica de les Ciències Socials a la UB que, pel que sembla, molesta a nouvinguts i espanyols. Tanmateix tampoc es busca un afermament nacional en base una constitucionalitat pròpia i uns drets de qualitat. La diferència legal esdevé impossible en l'Espanya autonòmica. Per tant, assistirem a una davallada o desmantellament, per abandonament, d'institucions com l'Arqueològic o el Museu d'Història de Catalunya. Ni tan sols seran capaços de tirar endavant la monstrositat del 'Catalonia'; farien falta recursos, intel·ligència i capacitat de decisió, i el govern no té res d'això.

Quin és el canvi en la cultura museística que vostè està veient a Catalunya i sobretot arran de les noves propostes de la Generalitat i quines estratègies museístiques s'haurien d'implantar per a les noves experiències que es volen fer a Catalunya?

Els conceptes que es barregen oscil·len entre el naïf i la *carcúndia* amb pretensions d'elitisme. Jo el que veig és la desastrosa gestió del Museu d'Història de Catalunya, la caiguda lliure de l'Arqueològic, els errors estratègics del MNAC, etc. No hi ha canvi. Hi ha un procés de deconstrucció accelerat a canvi de res. Les estratègies a implantar s'haurien de fonamentar en criteris de mercat, d'autosostenibilitat dels equipaments, de democratització de l'accés al coneixement i de participació a partir d'estratègies interactives i hipermèdia.

Què necessiten els museus de Catalunya per a que tinguin èxit i no s'estanquin?

Aquest govern ja ha demostrat el que és capaç de fer: res. D'entrada necessitaríem un nou equip al Departament i a la Direcció General de Patrimoni. A banda, simplement, de sentit comú, objectius clars i estratègia. Els recursos econòmics són importants, però no fonamentals.

Quins projectes té actualment? Estàs preparant algun llibre?

El que més m'interessa en el present període és l'arqueologia, interpretació i musealització de camps de batalla. Tot en una perspectiva quantitativa i neo-positivista. Crec que el meu equip de recerca està fent avenços prou interessants en aquest aspecte i també en la matematització de la història. La historiografia catalana instrumentalitzada pels mandarins marxistes i historicistes ja fa temps que ha tocat sostre i cal endegar propostes científiques de renovació (reaplicació de sabers científics i enginyerils, GIS, teoria de jocs, intel·ligència artificial, etc).

I de llibres, bé, sí... estic treballant en una novel·la; en diverses obres de tema bèl·lic i de patrimoni. Pel que fa a museografia estem col·laborant en projectes molt potents, sobre tot a Espanya, Europa i Nord d'Àfrica. A Catalunya no treballo gaire. De fet no hi ha massa oportunitats per manca de producció cultural.

Veu alguna possibilitat d'algun projecte de recerca i investigació històrica arran de la commemoració dels 300 anys de la batalla de l'11 de setembre de 1714?

No s'enganyin. El Govern no farà res. Repartirà quatre calerons als amics en el millor dels casos. Fora interessant produir com a mínim un documental de qualitat, però ni això són capaços de fer. Personalment, com he dit anteriorment, amb el meu grup investigarem camps de batalla de la Guerra de Successió, ara ja hem fet un bon treball sobre les batalles d'Almenar i Talamanca, la darrera victòria dels catalans l'estiu del 1714. Tanmateix a ningú li ha interessat la recerca; l'hem pagada nosaltres dels propis recursos del grup de recerca, i amb els nostres recursos pagarem la publicació... Per sort, en el nostre cas, i gràcies als fons que obtenim treballant amb empreses, no depenem de les misèries governamentals per investigar.